

sporné pokračovanie dle zák. č. 48/925. — S. 5. Dr. Ant. Boria: Postavenie duchovného a jeho spolupôsobenie pri uzavieraní sňatku, dľa trestných zákonov na Slovensku a Podk. Rusi. — Dr. Jaroslav Horák: Poznámky k vládnej osnove o nespornom pokračovaní. (K článku Dr. Vojt. Vičánka.) — Věstník ministerstva unifikací. E. Holík: Změny zák. článku XI/1918, o poplatcích z převodu majetku, jež nastaly po 28. říjnu 1918. (Pokračování.)

Soudcovské listy. IX., č. 3. Dr. Karel Drbohlav: Odstranění vyšetřujících soudců z vyhledávání. — Dr. Josef Budník: Kdo jest podle francouzského práva legitimován k žalobě z kolektivní smlouvy? — Adv. Dr. Jindřich Fischer: Některé nevhodné úřední formuláře. — Adv. Dr. Bouček: Odstranění vyšetřujících soudců.

H O V O R N A.

Několik poznámek k poznámkám k úřední »Sbírce vzorců k nespornému, konkursnímu a vyrovnávacímu řízení«, vydané roku 1927 (Hartmannově) v hovorně na str. 65 z r. 1928.

S povděkem přijímám zmínku o ocenění mé práce i každé upozornění na nedostatky a vady, aby podle něho mohlo býti zdokonaleno další vydání sbírek, dojde-li k němu ať již někým jiným anebo ještě mým spolupůsobením. Stesky, že nemáme pomůcek pro soudy ve státním jazyku, a to, že neshledal jsem, že někdo mladší a schopnější se ujal této práce, byly mi pohnutkou, že vedle své úřední práce jsem věnoval prázdné chvílky tomu, abych co nejdříve opatřil jak sbírky příkladů vyřízení (jako Sbírku příkladů knihovních žádostí a usnesení r. 1924, Sbírku vzorců k civilnímu soudnímu řádu a exekučnímu řádu r. 1926 a Sbírku vzorců k nespornému, konkursnímu a vyrovnávacímu řádu roku 1927), tak i komentované vydání několika zákonů a zákonných předpisů jako na nejvýš nutné pomůcky pro naše soudce i soudní kanceláře i praktické právníky. Práce oceněna byla nejlépe tím, že byly tyto pomůcky vlídně přijaty a že se jich hojně užívá a některé — což při české právnické knize není obvyklo — byly rozebrány v poměrně krátké době, jako Sbírka příkladů knihovních žádostí a komentované vydání »Jednacíh řádů« (toťo v necelém měsíci!). Uznávám vždy (na př. v předmluvě k jednacíh řádům), že při rozsáhlé této práci nejsou vyloučena nedopatření a proto i povděčen jsem za upozornění. Že poznámky ke Sbírce vzorců k nespornému atd. řízení, nebyvše mi soukromě ani úředně ministerstvu sděleny, byly uveřejněny, nutí mě, abych podal k nim některá vysvětlení zde.

Ke vzorci č. 44. »Výpočetní list o dávkách z pozůstalosti.«

Jest sice pravda, že čl. I., 7. cís. nař. z 1. června 1914, č. 118. ř. z. o úlevách pro soudy ustanovil, že kanceláři soudní náleží pořizovati a podpisovati výkazy, které soud má sestavovati, listiny o vyměření poplatků, sčítací lístky, sčítací listy, trestní lístky a podobné pomůcky pro správní účely«, ale § 29 cís. nař. z 15. září 1915, č. 278 ř. z. — tedy pozdější — ustanovil, že ustanovení o povinnosti podati pozůstalostní výkaz . . , o podání jiných výkazů k vyměření dědických poplatků budou vydána nařízením, a podle něho pak § 44 m. n. z 29. prosince 1915, č. 397 ř. z. z odst. 2., že »vypočítati dědické poplatky v tomto případě — kdy se zapravují v kolcích — přísluší pozůstalostnímu soudci; tento soudce zjistí a přezkoumá podle dokladů . . . též břemena a dluhy . . . a v odst. 3.: »Takto vypočtený dědický poplatek oznámí soud osobě povinné poplatkem . . .« K tomu byl vydán úřední vzorec výpočetního listu s předtiskem »Podpis soudcův«. Vzorec ten otištěn byl stejně ve sbírce.

Ke vzorci č. 90. »Vyžádání rozhodnutí sborového soudu o osvojení nezletilého«.

Vzorec není usnesením okresního soudu, nýbrž předkládací zprávou, ke které jest připojeno usnesení se spisy. Usnesení samo jest pak otištěno ke konci vzorce. Jak se uvádí v poznámce 4., nepotřebuje usnesení zamýšlené okresním soudem zpravidla býti odůvodněno; je-li třeba je odůvodniti, bude předložiti sborovému soudu vyhotovení na zvláštním listu. V předkládací zprávě bude však vhodno vysloviti mínění soudu a je též odůvodniti, je-li toho zvláště třeba (srv. § 206, odst. 2., jed. ř. obdobně).

Ke vzorci 91. »Rozhodnutí sborového soudu podle § 109 j. n.«

Nějaký záznam o usnesení není ovšem předepsán výslovně; ale ježto celé spisy i s usnesením se vracejí okresnímu soudu, nezůstalo by pro spisy sborového soudu nic jiného, než »Usnesení. Usnesení podle hořejší zprávy se schvaluje«. snad jen pod jednacím číslem oněch spisů. Nebylo by později patrné — bez nahlédnutí do rejstříku — o jakou věc šlo. Proto jest úřední záznam, obsahující co nejstručnější data, zajisté nutný.

Ke vzorci č. 111. »Rozhodnutí o zbavení svéprávnosti pro pijáctví«.

Znění tohoto vzorce jest totožné se vzorcem č. 110 a mělo v něm býti znázorněno usnesení o zbavení svéprávnosti pro

pijáctví, kdežto v č. 110. jest to pro slabomyslnost. Nedopatření jest pouze v tom, že slovo »pijáctví« mělo býti vytištěno kursivou, jako jest ve vzorci č. 110. slovo »slabomyslnost«. Poněvadž jest vzorec určen jak pro úplné, tak i pro částečné zbavení svéprávnosti a upraví se přeškrtnutím toho neb onoho slova, jest v něm také správně vytištěno »[úplně]«.

Ke vzorci č. 177. Zápis o návrhu na rozluku pro nepřekonatelný odpor.

1. Zákon z 22. března 1919, č. 320 Sb. z. a n. uvedl sice v § 17 výslovně, že soud vysloví rozluku manželství usnesením, z něhož převezme výrok o vině z rozsudku vydaného ve sporu o rozvod, kdežto není toho v § 15, kde není však také ustanovení, že se rozhoduje usnesením, ani po jakém řízení. Že jde o nesporné řízení, usuzovati lze ze slova »žádati« za rozlukou. Již § 11 n. m. spr. z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z. ustanovil, že v rozsudku, kterým se manželství prohlašuje za neplatné nebo rozlučuje, má býti p o k a Ź d é také o tom nalezeno, zda jeden nebo druhý manžel, zda každý z nich nebo nikdo z obou vinen jest neplatností manželství nebo rozlukou. V zákoně č. 320 Sb. z. a n./1919 nahrazen byl rozsudek o rozluce v případech, ve kterých se rozhoduje na podkladě dřívějšího rozvodu, usnesením. Prováděcí usnesení k němu, vl. nař. z 27. června 1919, č. 362 Sb. z. a n. stanovilo v čl. II., jednajícím o žádostech za rozlukou podle §§ 15 a 17 zák., v odstavci 3. všeobecně »Rozhodne se usnesením (§§ 16 a 17 zák.), ve kterém uveden buď také výrok o vině, obsažený v rozsudku vyneseném ve sporu o rozvod, pokud předcházel žádosti za rozlukou spor o rozvod«. Že výrok takový jest důležitý pro majetkoprávní nároky, není třeba zvláště vytýkati a proto, lze-li to vyčísti jen nepřímou z § 17 zák i pro § 15 zák., že výrok má býti též v usnesení, bylo to přímo zamýšleno a stanoveno v prováděcím nařízení. Aby mohlo býti o tom uznáno, jest třeba i určitého návrhu v žádosti samé.

2. Výnos min. fin. z 15. července 1920, č. 63.637/20, v. m. spr. 108/20 vydán byl za platnosti cís. nař. z 15. září 1915, č. 279 ř. z. V něm, pokud se týče v jeho poplatkové sazbě byl stanoven poplatek pro nesporné řízení pod pol. 16 a) za podání z každého archu 1 K, pod pol. 29 a) za podání za dobrovolný rozvod nebo rozlukou z prvního archu 5 K a pod pol. 39 c) za rozhodnutí v žádostech za souhlasný (dobrovolný) rozvod anebo rozlukou manželství 10 K. Zákonem z 25. ledna 1922, č. 38 Sb. z. a n. a sazbou vyhlášenou 22. března 1922, č. 123 Sb. z. a n. byly zvýšeny sazby v pol. 16 a) a 29 a) na dvojnásobnou výši a místo položky 29 b) nastoupilo ustanovení »podání o roz-

vod nebo rozluky manželství« z prvního archu 10 Kč, poslední věta odst. a) (»dále podání za souláslavý manželství rozvod nebo manželství rozloučení«) pozbylo platnosti a pod. 30 c) dostala znění »(rozhodnutí) v žádostech o rozvod nebo rozluky manželství 20 Kč«. Tyto zvýšené sazby byly dosazeny v uvedeném výnosu citovaném v poznámce 1 ke vzorci č. 177; vadou jest, že nebyla také uvedena tato novější ustanovení výslovnou citací, nýbrž toliko jako »pol. sazby«, jimiž třeba jest rozuměti sazbu toho času platnou, stejně jako na jiných místech.

Ke vzorci č. 212 »Zápis o ověření podpisu«.

Pokládati dlužno za samozřejmé, že kolektivní podpis zastupců společenstva nebo jiného sdružení povinného k zápisu do rejstříku jest považovati za jediný »podpis«, jak vysvětlil na zvláštní dotaz výnos m. f. z 8. listopadu 1900, č. 55.100, v m. sprav. 278/00.

Ke vzorci č. 232. »Vyzvání k opovědi firmy.«

Poslední věta »ve všech případech dlužno předložiti předpis daní nebo stvrzenku o jejím zaplacení« není zajisté zbytečná. Byla již v dřívějších vzorcích (srv. Die Formularien des Verfahrens außer Streitsachen von dr. F. Nemethy, vzorec č. 197). Rejstříkový soud sice vyzývá podle sdělení berní správy, ale proti předpisu jest možný rekurs (odstavec 2. tohoto vzorce a č. 223) a tím i možné snížení daně nutné pro zápis. Dosaďadní § 7 m. z. k obch. z. ve znění čl. 1 zák. z 30. června 1921, č. 260 Sb. z. a n. praví také: »...na všechny obchodníky, kteří platí z výdělků svého obchodu státní daň ... nebo kdyby nebyli od placení osvobozeni...« Kromě toho nezapočítávají se do sazby válečné a poválečné přírážky a podle výn. m. f. z 5. prosince 1887, č. 30.557, č. 43 m. v. nepřisluší úřadům vyměřujícím daně vliv na otázku, zda určitý živnostenský podnikatel má býti pokládán za kupce po rozumu obchodního zákona; tuto otázku, zda živnostenský podnik jest podroben zápisu do rejstříku čili nic, náleží jedině soudům rozhodnutí. Proto buďte do měsíčních seznamů nových přihlášek zapsáni všichni živnostenská podnikatelé, kteří přicházejí v úvahu podle výše placených daní nebo daňové povinnosti (pozn. 1 ke vzorci č. 232). Má-li však soud zkoumati a rozhodnouti, nestačí mu zajisté pouhé sdělení berní správy, které má po ruce již vydáváje vyzvání. Výše placené daně jest konečně rozhodna i pro výši poplatku (pol. 16 d, 1 saz. soud. popl. a zák. z 24. února 1905, č. 32 ř. z.).

Také návěští tohoto vzorce jest převzato z dřívějších vzorců a stačilo. Jde o první zápis a praví-li se, že žádost za

zápis firmy kupce jednotlivce nebo veřejné obchodní společnosti jest kolkovati 15 Kč, ve všech jiných případech 20 Kč a odkazuje-li se kromě toho na zákonné předpisy, bude každému jasno, že »všechny jiné případy« jsou případy kromě zápisu (prvního) kupce jednotlivce nebo veřejné obchodní společnosti, tedy na př. i zápis pobočného závodu. V pochybnosti nahlédne řádný obchodník do zákona nebo se jinak poučí. Jinak by bylo třeba otisknouti v návěští celý zákon č. 32 ř. z./1905.

Změniti ustanovení § 276 jed. ř. se nedoporučuje. Nevím, bylo-li by vhodno utvořiti zvláštní spisy pro podání, která sice nesměřují k zápisu do rejstříku, ale přece se vztahují na určitou firmu. Rozsah spisů nemůže býti směrnici, nýbrž spíše souvislost. Přílišnému rozsahu spisů lze zabrániti utvořením balíků.

Ke vzorci č. 234. »Přihláška do obchodního rejstříku kupce jednotlivce, jejího výmazu a změn.

1. Že protokolární žádost do obchodního rejstříku může kancelář sepisovati jen k soudcovu poukazu, vyslovuje snad dostatečně citace § 55 zák. o soud. org. a § 321, č. 8 jed. ř. v poznámce 2, vztahující se na slova »Soudní oficiál Koutník« ve vzorci.

2. O výtce o zaplacení části daně lze poukázati na vysvětlení ke vzorci č. 232, jakož i k ustanovení § 65 zák. z 25. října 1896, č. 220 ř. z. — tehdy platného — že daňová povinnost počíná se zpravidla počátkem kalendářního čtvrtletí, ve kterém se počalo provozování podrobené dani, kdežto přestěhuje-li se živnostenský podnik na jiné místo a přejme-li někdo podnik, nastávala daňová povinnost teprve od nejbližšího čtvrtletí (§§ 71 a 72 uved. zák.). Nyní ovšem platí § 59 zák. o přímých daních z 15. června 1927, č. 76 Sb. z. a n.

3. Neshledávám, že by byl praktický příklad chybný. Vzor rec rozeznává znění firmy a její znamenání. Praví-li se, že majitel firmy bude znamenati (připouštím, že lépe by znělo: podpisovati) »Adolf Král«, pí. Gusta Králová, jako prokurista »Adolf Král ppa G. Králová« a že znění firmy může býti kýmkoliv psáno nebo razítkem vytištěno, zachovává se i tu vytčený rozdíl.

Ke vzorci č. 236 a 237. »Zápis firmy kupce jednotlivce a veřejné obchodní společnosti.

Příklad jest uveden pro zápis bez pobočného závodu, ale v poznámce 6. bylo upozorněno, že lze uvést dále »odštěpný závod«. Bude-li tu »odštěpný závod«, uvede soud zajisté také pokaždé, kterého závodu jest tento odštěpným závodem. Ve sbírce dr. F. v. Nemethy jest sice (ve vzorci č. 201) jako pří-

klad uveden i odštěpný závod, nikoliv však označen jako předtisk užívaného vzorce.

Ke vzorci č. 238. Zápis společenské firmy.

1. Čl. 209 obch. zák. ustanovuje, že musí býti ve společenské smlouvě zvláště stanoven také pod č. 7. »způsob, kterým zřizovati a sestavovati se bude předsednictvo a formy pro legitimaci jeho členů a úředníků společnosti«, čl. 210 pak, že musí býti společenská smlouva a schvalovací listina zapsány do obchodního rejstříku; pro vyhlášení arcif předpisuje jen výpis, ve kterém není této náležitosti. Míním, že čl. 210 obch. z. pod zápisem společenské smlouvy rozumí její zákonné náležitosti uvedené v čl. 209. Tak tomu i správná praxe, z níž jest vzat příklad uvedený ve vzorci 238.

2. Čl. 209 a 210 obch. z. žádají rovněž jako náležitost společenské smlouvy i vyhlášky (výpisu pro vyhlášení) pod č. 11 a 6. »Způsob, kterým se dějí vyhlášky společnosti, jakož i veřejné listy, kterými se tyto vyhlášky stanou.« To žádá i § 9 m. n. o obchodním rejstříku z 9. března 1863, č. 27 ř. z. Že zákon předpisuje jen trojí vyzvání věřitelů při likvidaci, kdežto v ostatních případech stačí jedno uveřejnění, bude tu asi nerozhodné. Vždyť může společenská smlouva stanoviti i jiné způsoby vyhlášky nebo opětovnou vyhlášku, jinak by uvedená ustanovení neměla vůbec významu, kdyby stačilo zákonné ustanovení.

Ke vzorci č. 230. »Zápis společnosti s omezeným ručením.«

Hledíc k ustanovení §§ 12 č. 9 a 18 zák. o společnostech s omezeným ručením, nezdá se zbytečným uvésti výslovně v zápisu společenské smlouvy i ve vyhlášce, že prokurista musí firmu podepsati s dodatkem »ppa«, třebaž ustanovuje čl. 44 obch. z., že prokurista podpisuje tak, že připojí k firmě dodatek, označující prokuru a své jméno. Tím liší se zde od jednatelů. Hleděti dlužno také k ustanovení čl. 41 obch. z. Upozorněním, že podpisuje s dodatkem »ppa«, se vytkne právě, že jde o prokuristu a nikoliv jednatele.

Ke vzorci č. 240. »Zápis společenstva.«

1. N. m. spr. z 23. dubna 1924, č. 15.560 bylo mi známo, neboť je otiskují v Jednacích řádech na str. 1419. Konstantoval jsem jen, že již se vžilo označení »Dr« místo dřívější »Spol.« přes to, že dřívější nařízení (jed. ř. ž. v § 264) změnil toliko výnos.

2. § 6, odst. 3., zák. z 9. dubna 1873, č. 70 ř. z. ustanovuje, že má býti i toto ustanovení uveřejněno, je-li ve smlouvě (sta-

novách) určena forma, ve které představenstvo projevuje svou vůli; podle § 6, č. 6 zák. zapisuje se a uveřejňuje se vždy způsob vyhlášek. Liší-li se podle stanov — jako ve zvoleném příkladu vzatém z praxe — oznámení obyčejná, běžná a oznámení valné hromady svým způsobem vyhlášky, odpovídá takový různý zápis způsobu vyhlášek zákonu, není zbytečný a tím méně nesprávný.

Ke vzorci č. 241. »Změny při firmě již zapsané.«

1. Poznámka přehlíží, že ve vzorci jest skutečně uvedeno celé české znění firmy, dříve jen německy zapsané, a že se konstatuje, v čem změna záleží. (Zápis byl takto i vyhlášen.)

2. Z ustanovení čl. 86 obch. z., č. 4, že oznámení k zápisu veřejné společnosti do rejstříku musí obsahovati, bylo-li vyjednáno, že jen jeden anebo několik společníků zastupuje společnost, údaj, který nebo kteří společníci k tomu jsou ustanoveni, plyne bez pochybnosti, že údaje toho není třeba, nebylo-li takového ujednání; pak jsou oprávněni zastupovati všichni společníci (srv. též čl. 99, 100, 102, 114, 115 obch. z.). Právo zastupovati muselo by jinak býti výslovně odňato (srv. čl. 115, 117 obch. z.). Podle m. r. ze 16. dubna 1902, č. 18 m. v. jest však v listech uveřejniti, kdo a jak jest oprávněn firmu znamenati.

Ke vzorci č. 22. konk. říz. »Příhlášky pohledávky v konkursu.«

Výtka jest správná. Spíše tiskovou chybou jest částka 2 Kč místo 1 Kč, což dnes nemohu již konstatovati přesně — srv. však mé vydání soudních poplatků ve sv. IX. koment. zák. 1923 — ale vynechána byla pozn. 1 k pol. 11 soud. popl., že se kolkuje příloha 40 h z každého archu, nepřesahuje-li pohledávka, jež se přihlašuje nebo byla přihlášena, 100 Kč. O opravu se postarám.

A. Hartmann.

D E N Í K.

Zpráva o schůzích Právnické jednoty v Praze. Své zimní přednáškové období zahájila Právnická jednota pravidelnou členskou schůzí dne 26. ledna 1928, již předsedal starostův náměstek doc. dr. Václav Joachim, sekční šéf ministerstva vnitra. Po zahájení schůze věnoval vřelou posmrtnou vzpomínku těmto členům: Hynku F ü g n e r o v i, notáři v Klatovech, dr. Ru-